

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja do konca tega leta 1 K za Avstro-Ogrsko, 1 marko za Nemčijo, 2 liri za Italijo in 1/2 dolarja za Ameriko.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisporna petit-vrsta 20 vin., vsa stran 60 K, pol strani 30 K, četrt strani 15 K, osminka strani 8 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo „Slovenskega Doma“ v Ljubljani, Knaflova ulica št. 5, I. nadst. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo upravništvu „Slov. Doma“ v Ljubljani.

Edinost, edinost!

Doslej nismo bili vajeni, da bi klerikalci pozivali na edinost in slogu. Ta čudež se je zgodil preteklo nedeljo na klerikalnem shodu v hotelu »Union«. In tisti, ki je sklical k slogu in edinstvu, je bil, kdo bi se temu ne čudil, načelnik klerikalne stranke dr. Šusteršič sam.

Časi se spreminjajo. Ni še dolgo tega, ko je isti dr. Šusteršič na istem mestu slovesno proglašal, da klerikalci ne marajo nobene sloge, dokler ne izgine zadnji slovenski naprednjak z zemeljskega površja.

Po septembrskih krvavih dneh, ko je vse slovensko ljudstvo brez razlike strankarskega prepričanja rotilo slovenske stranke, naj vsaj začasno prenehajo z medsebojnimi prepiri ter nastopijo složno proti deželni vladi kranjski, ki je zakrivila grozno krvoprelitje v Ljubljani, je bil ravno dr. Šusteršič tisti, ki se je najbolj upiral temu premirju.

In sedaj po par mesecih naenkrat takšna sprememba, da imenuje vodja klerikalne stranke nas naprednjake »narodno-napredne rojake«!

Kaj se je med tem časom zgodilo, da se je dr. Šusteršič spremenil iz Savla v Pavla?

Rešitev te uganke je lahka.

Klerikalna stranka, ki je bila preje v največji milosti pri vladi, se boji, da bi vsled obstrukcije, ki jo je vodila v državnem zboru, izgubila svoj vpliv na Dunaju in da bi vsled tega kranjska deželna vlada ne plesala več tako, kakor žvižgajo razni klerikalni mogočeneži.

Klerikalci, predvsem pa njihov vodja dr. Šusteršič, vedo, da jim je mogoče svojo strahovlado, ki so jo v zadnjem času uveljavili na Kranjskem, vzdržati samo tako dolgo, dokler imajo brezpogojno na strani vlado.

Do sedaj so klerikalci na vsa boljša uradniška, profesorska in učiteljska mesta spravljali zgolj svoje pristaše, ne glede na to, ali so bili dotičniki sposobni za službo ali ne. Vlada jih je v tem podpirala

in nikdar ji ni prišlo na misel, da bi se uprla klerikalni nakani in naj je bila ta še tako krivična. Načelo nepristranosti in pravičnosti je vlada prav tako malo spoštovala, kakor nji vdinjani klerikalci.

A sedaj se je debelo prijateljstvo, ki je preje vezalo dunajsko vlado, in naše klerikalce, znatno ohladilo in dr. Šusteršič kot previden mož, je jel slutiti, da bi spor med vlado in klerikalci na Dunaju morda tudi lahko vplival na ljubavno razmerje med baronom Schwarzom in klerikalno stranko. Lahko bi se zgodilo, da bi vlada ne rekla na vsako še tako krivično klerikalno zahtevo amen in bi semtertja vendarle bolj upoštevala načelo pravičnosti, kakor se je to godilo do sedaj.

To pa seveda ni pogodu klerikalcem, ki so v svoji domišljavosti že sanjali, da bodo z vladno pomočjo kmalu zadavili zadnjega slovenskega naprednjaka.

Zato sedaj hinavsko zavijajo oči in pozivajo k takšni slogu in edinstvu, od katere bi imela dobiček samo klerikalna stranka, ki si je s svojo obstrukcijo sama prekrižala svoje račune.

Za tako edinost, v kateri bi naj bili naprednjaki leste, po kateri bi klerikalci zopet splezali na starega konja, pa seveda ne moremo biti navdušeni.

To je eno!

Drugo pa je to, da dr. Šusteršičevemu pozivu k slogu in edinstvu in naj bi bilo sedaj še tako pošteno in odkritosrčno mišljeno, ne moremo verjeti. Imamo s klerikalnimi politikami prevelike skušnje!

V preživem spominu so nam še septembrski dogodki!

Puhteča sloven. kri je takrat naravnost kričala po premirju, po delni slogu. Napredna stranka je takrat pod vtiskom septembrskih grozodejstev takoj odložila bojno orožje proti klerikalcem ter ga obrnila proti tistim, ki so edini zakrivali, da je tekla slovenska kri. Klerikalci so takrat stali ob strani in se niso ganili, ko so naprednjaki v deželnem zboru z vso odločnostjo nastopili proti Schwarzmu. Nasprotno, še podpirali so nemškega barona in mu dajali potuho.

S tem so srečno dosegli, da je še vedno v deželi tisti, ki je zakrivil vso nesrečo v septembrskih dneh, ki ima na vesti dva mrtveca in nebroj drugih žrtev.

Edinost v gotovih vprašanjih je lepa stvar in morda tudi koristna, toda biti mora poštena in odkritosrčno mišljena.

Skušnja nas uči, da klerikalci niso nikdar poštene in tudi ne odkritosrčni, zato tudi ne verjamemo, da bi bil odkritosrčen in pošten njih poziv k edinstvu in naj je prišel tudi iz ust dr. Šusteršiča! Na takšne limanice se vsedajo samo kalini!

Politični pregled.

Avstrija.

Odkar je zaključeno zasedanje parlamenta, je zavladala v državni politiki popolna tišina. Cesar se je odpeljal v svoje letno bivališče v Isl, a tudi njegovi svetovaleci — ministri so se razkropili po raznih letoviščih, da si okrepe svoje živce za jesensko zasedanje državnega zbora, ki bo nemara prav tako viharo, kakor je bilo pravkar končano. Seveda bo vlada med parlamentarnimi počitnicami razpletla svoje mreže na vse strani ter skušala zase pridobiti tudi tiste stranke, ki so vodile najljutejšo borbo proti nji. Da pri tem ne bo štedila z obljubami in darili, je samo ob sebi razumljivo. Znan je pregovor, da z zlatom natovorjen osel pride tudi preko najvišjega zidu. Zato ni izključeno, da bodo tudi naši klerikalci, ki so s svojo obstrukcijo izsilili zaključenje državnega zbora, postali iz rjovečih levov ponižna jagnjeta, ki bodo pridno zobali iz vladnih jasli. Mogoče pa je tudi, da bo ministrski predsednik baron Bienert uvidel, da ne bo mogel držati takih Slovanom, zlasti pa Slovencem sovražnih ministrov, kakor sta naučni minister Stürgkh in pravosodni minister Hochenburger ter povzročil, da bosta odstopila in napravila prostor drugim sposobnejšim ljudem. Če se to zgodi, bo morda državni zbor v jesenskem zasedanju lahko deloval neovirano.

Hrvatska.

Na Hrvatskem so dobili novega podbana Slavka pl. Cuvaja. V svojem nastopnem govoru je obljubil vse mogoče ter se rotil, da bo vladal strogo po zakonih, ne glede na levo ali desno. Vse to so seveda prazne besede, zakaj Cuvaj spada tudi k tisti družbi, ki je v zadnjih letih spravila ob veljavo na Hrvatskem vse zakone in uvedla pravo strahovlado. Več, nego dve leti je že poteklo, odkar ne deluje hrvatski sabor (deželni zbor) in nima vlada dovoljenega proračuna. A vkljub temu se ban baron Rauch še vedno drži na krmilu in vlada, kakor da bi Hrvatska ne imela ustave. Hrvatska je sedaj v Evropi edina dežela, kjer gospodari absolutizem (neomejena samovolja posamnika), kar je v sramoto vse avstro - ogrske monarhije. Vse kaže na to, da tem razmeram na Hrvatskem še ne bo kmalu konca, dasi ni dvomiti, da bo v doglednem času tudi v sosedni nam Hrvatski zmagala pravična narodna stvar.

Balkan.

Nesrečna avstrijska politika na Balkanu, ki je smatrala in še smatra za svojo prvo nalogo, da pripravlja Nemčiji pot do Egejskega morja, je srečno dosegla, da smatrajo vse balkanske države Avstro-Ogrsko kot svojo največjo sovražnico. Srbija, Črna gora, Bolgarska in Turčija se boje, da bi prišle polagoma v popolno gospodarsko in politično odvisnost od naše države, ako bi se še nadalje med sabo prepirale. Zato so nekateri dalekovidnejši politiki na Balkanu sprožili misel, naj bi vse te države stopile med sabo v zvezo ter s tem odvrnile od sebe grozečo avstrijsko nevarnost. Kakor so svoječasno listi poročali, sta pred meseci sklenili tako zvezo Turčija in Srbija; sedaj javljajo iz Soluna, da se ima enaka zveza v kratkem skleniti tudi med Bolgarsko in Turčijo. Ako se to uresniči, bo Avstro - Ogrska hočeš nočeš morala temeljito spremeniti svojo dosedanja politiko na Balkanu.

Zmaga revolucije v Perziji.

Več mesecev je bil v Perziji obupen boj med šahom (vladarjem) in ljudstvom, ki je zahtevalo zopetno uvedbo ustave in drugih svoboščin. Opetovano se je že zdelo, da bo krvavaborba končala z zmago šaha Mohameda Alija, ki ga je skrivoma podpirala tudi ruska vlada. No, zadnje dni se je bojna sreča temeljito spremenila. Revolucionarji, zastopniki ljudstva, so zmagali in šah Mohamed Ali je bil primoran, ako si je hotel rešiti življenje, odpovedati se prestolu. Na to je velika narodna skupščina, ki se imenuje baharistan, proglasila Mohamed Alijevega najstarejšega 12letnega sina Ahmeda Mirzo za šaha. Kakor v Turčiji, tako je tudi v Perziji v borbi med vladarjem in ljudstvom zmagal narod. To nam izpričuje, da pripade v vsaki borbi venec zmage narodu, samo ako se le - ta zaveda svojih pravic.

DOPISI.**V pozdrav „Slovenskemu domu“.**

(Dopis s kmetov.)

Z veseljem smo prejeli tudi kmetje poročilo, da prične izhajati kmečki list za celo deželo ter da se sedanji krajevni listi združijo, da bode temmočnejši, krepkejši, popolnejši osrednji list, pod imenom »Slovenski dom«.

Da, z veseljem, radostjo, s koprnečim srcem pričakujemo lista, ki naj nam bode v bodoče vodnik za nadaljne naše napore, boje, vzore in cilje. Res, vodnika nam je potreba, in sicer vodnika previdnega, pametnega, odločnega, neustrašenega, nepogljivega, kateri ne bode krivil svojega vratu pred izdajalec kmečkega stanu, pa tudi ne pred sebičnejši, pohlepnejši itd.

»Slovenski Dom« vzgojevati mora našo slovensko mladino, da ljubi svojo zemljo, kmečko grudo in jo brani proti narodnemu sovražniku in nasprotniku. Vzgojevati mora ljudstvo v ljubezni do stanu, kateri je temelj, podlaga ostalim stanovom ter celi državi.

Buditi in utrjevati mora misel, da moramo držati kmetje skupaj, ako hočemo kaj doseči; dalje nas podučevati, da so za blagor prebivalstva potrebni tudi drugi stanovi, ako razumejo časovne razmere in socialno gibanje večine ljudstva.

»Slovenski Dom« nas naj uči, kaj se godi doma v naši domovini, pa tudi seznanja z važnimi svetovnimi dogodki v tujini. Želimo si, da nas podučuje in piše po domače o raznih kmetijskih vedah, saj smo še vedno poduka krvavo potrebni in tudi željni. Široko je polje, kjer pričinja »Slovenski Dom« svoje nesebično, požrtvovalno in vzvišeno delovanje.

Naše kmečko ljudstvo bo to upoštevalo in bode listu naklonjeno; naj mu pridobiva naročnikov, poročevalcev in stalnih sotrudnikov.

Naša naloga bodi: »Slovenski Dom« razširiti pod vsako pošteno slovensko streho. »Slovenski Dom« bodi vodnik našemu poštemu, za vse dobro vnetemu kmečkemu ljudstvu, ravno tako, kakor je zvezda vodnica na jasnem nebu potniku v temni noči.

Vodilo naj nam bode: V edinosti, v slogi je moč. Zato pa, združimo se skupaj, podpirajmo vsestransko »Slovenski Dom«, oklenimo se ga, kakor deca svojega očeta in korakali bomo od zmage do zmage, katero izvojujemo v dobro celemu slovenskemu kmečkemu stanu.

Iz naših kmečkih vrst naj izgine sebičnost in druge slabe lastnosti; spopolnimo se pa v požrtvovalnem, vztrajnem delu do splošnega blagostanja s tem, da storimo vse po našem pregovoru: »Vsi za enega, eden za vse.«

V izgled, v izpodbudo naj nam bo oni starček, osiveli mož, kateri je pred svojo smrtjo pokazal svojim sinovom z

butaro palic, da so nepremagljivi, ako drže trdno skupaj; če pa se sprejo, razdvojijo in razidejo, so pa slabotni, kakor ena sama palica, katera se da lahko zlomiti. Torej kot voditelj v boljšo bodočnost, bodi nam pozdravljen »Slovenski Dom«.

Dopis iz „Podgure“.

Nočem, dragi čitatelj, da bi si glavo belil, kje je ta kraj, zato te takoj vpeljem v našo kraško pokrajino. Severozahodno od Postojne, kako poldrugo uro oddaljene ležijo ob robu gozdov »Hrušica« od brd in travnikov obdane vasi Predjama, Ponikve, Gorenje, Belsko, Studeno in Strmea. Največja vas in nekako središče navedenih vasi je Studeno.

Že krog 30 let prosijo tukajšnji kraji za boljšo zvezo do železnice in naše notranjske centrale Postojne — toda šele v zadnjem času se čuje, da je državna podpora zagotovljena za zgradbo nove krasno izpeljane ceste Postojna - Podkraj — da bodo tako tudi najkomodnejši novopečeni »meščanje« lahko večkrat priromali v naše hribe in doline.

Glavna zadeva, ki sem jo hotel omeniti, je pa »Podgurski vodovod«, kojega čakamo že desetletja. »Podgurci« ne zabilimo na desetmilijsko posojilo — ta težki jarem bomo morali nositi — zato zahtevajmo, da bo ta jarem pomagal rešiti naše kraje vednih epidemij, da nas reši hude kazni, da moramo poleti z gnojnico pomešano vodo piti — da nas mora rešiti vedne nevarnosti, da nam ob suhem času vse pogori, cele vasi in še brizgalna navrh, če se ogenj pokaže. Našega poslanca dr. Žitnika dovolim si pa že danes opozoriti na prihodnji dopis s »Podgure«, saj zna, da je dobil veliko glasov v naši deželi in ker vem, da ima dobro sree, nam bode pomagal do dobrega vodovoda ter oprostil, da smo ga svoječasno s »Podgure« zapodili, da je moral skrivaj peš bežati. Saj znate, gosp. doktor, da Notranjec je pošten in dobrosrčen možakar — toda trd in trmast. Napišite torej svoje moči, da mu kaj pomagata, sicer bi vam zamogel on pomagati!

Jz Planine na Notranjskem.

Lansko leto, meseca avgusta, je reka Unec vsled obilega deževja izstopila in poplavlila celo planinsko dolino. Poljski pridelki, ki so bili v najlepšem cvetju, so se nagnili ali pa jih je odnesla voda. Planinska dolina se je v par dneh izpremenila v dolino solz. Kmetje so s solznimi očmi gledali, kako voda prihaja in uničuje vse, za kar so se celo pomlad z žuljavimi rokami trudili. Žalostno je bilo gledati uboge trpine, kako so do kolen v vodi stoje ali pa s pomočjo čolnov reševali napol dozorelo žito. Prava nadloga pa se je pokazala šele tedaj, ko se je voda umaknila nazaj v strugo. Solnce je pripekalo, krompir in zelje vse je jelo gniti in grozen smrad se je razširil po okolici. Le slučaj je bil, da se ni takrat pojavila kaka bolezen.

Če so bili prebivalci planinske doline kedaj podpore potrebni, bili so je gotovo tedaj. Njihov največji soveažnik bi jim jo privoščil iz srca.

Sveta dolžnost Jožefa Gostinčarja kot državnega poslanca te okolice je bila, zavzeti se za uboge kmete, da dobe podpore. **Tega pa on ni storil.** Rajše je za klerikalno stranko okoli agitiral. Kmetje sami, ki so bili že itak močno oškodovani, so bili prisiljeni, na lastne stroške prosjačiti podpore.

Da so si nekaj izprosili, to je njih lastna zasluga, v prvi vrsti nekaterih delavnih mož, ki so vso stvar vodili.

Poslancu Gostinčarju pa povemo, da takega poslanca ne rabimo, ki bi imel za nas samo sladke besede na jeziku, kadar pa je treba pomagati, ga ni med nas.

Drugič naj se da le kje drugje voliti, nas so skušnje dovolj izučile! Vnaprej si ne damo od nikogar več — pa naj bo tudi kak duhovnik — zapovedovati, koga naj volimo, ampak izbrali si bomo za poslanca moža, ki se bo za naše kmečke koristi zavzemal in delal, a ne samo govoril ter spravljal poslansko plačo.

Razgled po Slovenskem.

r Kaj so storili klerikalni poslanci za kmeta? Klerikalni poslanci so imeli preteklo nedeljo v Ljubljani shod, na katerem so poročali o svojem delovanju v državnem zboru. Ta shod, na katerem so med drugimi govorili dr. Šusteršič, dr. Krek in dr. Korošec, je bil posebno za kmetijske volilce zanimiv. Pokazal je namreč, da klerikalni poslanci za slovenskega kmeta niso nič storili in nič dosegli. Vsi govorniki so odkrito povedali, da so se zavzemali pač za bosanskega kmeta, kar je seveda prav, a molčali so kakor riba o tem, da bi se obenem bili zavzemali tudi za koristi svojih volilcev, to je za slovenskega kmeta. Kakor odobrujemo, da so slovenski poslanci vneti zagovorniki ubogih bosanskih kmetov, tako ne moremo soglašati s tem, da bi poslanci popolnoma v nemar pustili koristi slovenskega kmeta, ki jih je poslal v državni zbor. Interesi slovenskih in bosanskih kmetov se ne križajo in če bi klerikalni poslanci imeli le količkaj resne volje, bi vspešno lahko delovali tako za interese slovenskega, kakor bosanskega kmeta. Ker pa tega niso storili, so pokazali samo to, da nimajo srca niti za tega, niti za onega. Bosanski kmet jim je bil samo pretveza, v resnici pa se niso borili zanj, marveč samo za svoje samopasne strankarske interese. In takšni poslanci so zastopniki slovenskega kmeta!

r Radi trgovinske pogodbe s Srbijo so klerikalni poslanci, kakor pravijo, pričeli z obstrukcijo v državnem zboru. Ta pogodba bi bila baje v veliko škodo našemu kmetijstvu. To je samo pesek v oči, za-

kaj dokazano je, da je za slovenskega kmeta popolnoma vseeno, ako je naša meja za uvoz srbske živine odprta ali zaprta. Naš kmet ne bo svoje živine niti en vinar dražje prodal, ako bo naša meja proti Srbiji zaprta, pač pa bodo svojo živino, ki jo imajo na stotine in tisoče po ogrskih pustah, drago prodajali madžarski grofi, baroni in Židje. Slovenski kmet, zapomni si, da so klerikalni poslanci, ki si jih ti izvolil, delali pri odporu proti trgovinski pogodbi s Srbijo ne za tvoje koristi, marveč za koristi madžarskih bogatašev!

r Nemčurska »Kranjska hranilnica« v Ljubljani je imela dne 25. junija t. l. izredni občni zbor. Na tem zboru je sklenil upravni odbor, da »Kranjska hranilnica« ne bode več dajala podpore cerkvam, raznim zavodom, korporacijam in društvom, to je, da sploh ne bode dajala daril v dobrodelne in občekoristne namene. V nemških listih poročajo, da so jo k temu koraku prisilile neugodne denarne razmere.

r Narodni kolek pred sodiščem. Gg. Ferdo Roš iz Hrastnika in Fr. Peklar ml. sta bila tožena radi dozdevnega razžaljenja okrajnega glavarstva, katerega naj bi povzročila s tem, da sta kolekovala neke vloge za okrajno glavarstvo z narodnim kolekom. V prvi instanci sta bila svoječasno oproščena. V četrtek pa se je vršila prizivna obravnava pri drugi instanci, katera je po dolgi razpravi potrdila prvo razsodbo in obtoženca **ponovno oprostila.** Značalno pri vsem tem je, da bi se gotova državna oblast tako rada čutila razžaljeno radi skromnega koleka, in da kljub vsemu prizadevanju in vsenemškemu navdušenju le še niso našli v kazenskem zakoniku paragrafa, ki bi nas zato zašil.

r Šolnina na srednjih šolah se ne bo več plačevala s poznatimi šolninskimi znamkami, marveč potom poštno - hranilnega urada. Vsa ravnateljstva srednjih šol se sprejmejo v čekovni promet tega urada. Ta način plačevanja, ki bo vsekakor veliko ugodnejši kot plačevanje z znamkami, se proglasi v kratkem s posebnim ukazom. Javne državne blagajne in davkarije ustavijo prodajo šolskih znamk konec julija t. l. Za že kupljene, nepokvarjene in seveda nerabljene znamke se vrne denar do konca decembra t. l. Tozadevna prošnja se ima vložiti na pristojno deželno šolsko oblast.

r Ličen gasilski znak je dala napraviti »Gasilska zveza«. Znak je izdelan v emailu v slovenskih barvah in ima napis »Gasilska zveza«. Dosedaj je zveza razprodala takih znakov okrog 800. Znaki se naročajo pri tajniku »Gasilske zveze« gosp. nadučitelju T r o š t u na Igu.

r Podkovska šola. Letni tečaj na podkovski šoli se ravnokar prične, vendar je še čas vstopiti. Ker je še več mest na tej šoli prostih in tudi še več štipendij po 100 do 120 K oddati, opozarjajo se mladi kovaški pomočniki, kateri še nimajo skuš-

nje v podkovstvu, da se za ta tečaj takoj zglase ter prošnje vložijo na vodstvo podkovske šole v Ljubljani.

r Dopusti domobrancev ob žetvi. Od vojnega ministrstva izdane odredbe glede dopustov ob času žetve veljajo v splošnem tudi za domobranstvo. Kot doba žetvenih dopustov se je določil za domobranske pešpolke št. 3, 4, 26 in 27 čas od 18. julija do 7. avgusta, za domobranski pešpolk št. 5 pa čas od 28. junija do 18. julija t. l. Pojasnila daje vojaški oddelek mestnega magistrata, oziroma okrajnih glavarstev.

r V Št. Ferjanu v Brdih na Goriškem so se vršile te dni občinske volitve. V tretjem razredu so zmagali klerikalci, ker sta se trudila na vse načine klerikalna barona Tacco in Formentini. V drugem in prvem razredu pa so prodrli pravi kmetijski kandidati. Klerikalci so bili z izidom volitev tako malo zadovoljni, da so zvečer kazali svojo nezadovoljnost s tem, da so metali kamenje na čisto mirne ljudi. — Med glavnimi klerikalnimi hujskači je tudi tamkajšnji župnik, ki ima polno masla na glavi, pa vendar ne miruje. Moža bo treba prijeti v javnosti.

r Zopet je prešlo slovensko veleposestvo na Goriškem v laške roke. Pred kratkim je kupil na Gradišču nad Ločnikom obširno Koejančičevo veleposestvo neki priseljencec iz Laškega. Sedaj pa je kupil neki Bolaffio v Gorici veleposestvo v Brdih, katero je bilo last pokojnega predsednika deželnega sodišča v Trstu, Urbančiča. Zakaj ljudje ne naznanjajo Slovincem, kadar je kaj takega na prodaj?

Ljubljanski novičar.

lj Samomor vojaka. V ponedeljek zvečer se je ustrelil vojak 10. stotnije tukajšnjega domobranskega polka Fran Trdan iz Ribnice. Zadel se je v srce in je bil takoj mrtev. Trdan je stal na straži pri skladišču. Vzrok samomora ni znan.

lj Zaradi tatvine vode sta prišla v nedeljo v zapor policiji znana Fran Lavrin in Gabriel Hinterschweiger. Neki trgovec na Dolenjski cesti je napolnil sodček z vodo in ga pustil na dvorišču. Ko sta prišla ta dva mimo, sta sodček vzela, misleč, da je v njem žganje in ga odnesla na Gruberjevo nabrežje. Tam sta se vlegla v travo in sodček odprla. Ko sta odstranila zamašek in hotela pokusiti »zlato kapljico«, sta napravila kisle obraze, kajti mesto žganja — sta pila vodo. — Stražnik jih je opazal, ko sta sodček nesla in še predno sta mogla vodo iztočiti, sta že bila aretovana in izročena sodišču radi tatvine vode.

lj Pogreša se od dne 16. t. m. 7letni delavčev sin Fran Artač iz Ljubljane. Deček je šel s svojimi tovariši na Golovec nabirat jagode in se jim zgubil, ko so se vračali domov.

Ij **Pri kopanju je utonil** v nedeljo popoldne v Ižici 19letni mizarški pomočnik in posestnikov sin iz Ilovice Lovro Zajec. Skočil je v vodo, prijel ga je nenadoma krč in jel se je potapljati. Ko ga je hotel njegov prijatelj Fran Kramar rešiti, se ga je ta tako oklenil, da se mu je rešitelj komaj izvil. Utopljenca so čez $\frac{3}{4}$ ure potegnili iz vode in ga na prošnjo staršev prepeljali domov.

Ij **Cestna železnica in voznik**. V soboto popoldne je peljal Ivan Smole, posestnik iz Iške Loke št. 10 z enovprežnim vozom drva po Starem trgu. Ker se ni pravočasno izognil električni železnici, je zadel voz v njegov zadnji del in mu preobrnil voz in drva na hodnik pred izložbeno okno Petkovškove trgovine.

Ij **Državni popotni pletarski tečaji za Kranjsko**. Državni popotni tečaji za pletarstvo so zaključili II. šolsko leto na Dolškem in v Dolu; I. šolsko leto pa v Šmartnem pod Šmarno goro. Obisk teh treh tečajev je bil jako povoljen. Sprejetih je bilo 60 rednih učencev, oziroma učenk, in 32 izrednih učencev za pripravljalni pouk; skupaj torej 92 učencev. Med šolskim letom je izstopilo 13 rednih in 8 izrednih učencev. Dva sta umrla. Uspeh je splošno dober. V Šmartnem je moral biti pouk celo razdeljen: dopoldne za dečke, popoldne za deklice. Kljub malemu zanimanju občinstva in nezadostni materielni podpori za to pospeševanje domače obrti in nezadostnih prostorov za delavnice so popotni tečaji jako dobro napredovali. Posebno se gleda na to, da je dovolj domačega materijala na razpolago in zato je treba pospeševati vrborejo. Zasajenih je bilo že nad 50.000 sadik; žal, da ni vrba vsled lanske suše povsod uspela. Letos je bilo pod nadzorstvom vodstva in njegovega posredovanja zasajenih nad 160.000 sadik pletarske vrbe in ako se bo nadalje vrba tako gojila, je upati, da ne bo več treba čez nekaj let uživati tujega materiala in da bodo imeli domači izdelki isto vrednost kakor tuje blago. — Želeti bi bilo še veliko več zanimanja prebivalstva za to stroko, katero dosedaj noče prav uvideti vrednosti te državne upeljave.

Dolenjski novičar.

d **Odlikovanje**. Cesar je podelil orožniškemu stražmojstru dež. orož. voja št. 12 v Novem mestu Francu Mohoriču v priznanje za večletno hvalevredno službovanje srebrni zaslužni križec s krono.

d **Skrajna zagrizenost**. V Novem mestu so priredile nar. dame predpreteklo nedeljo veselico v velikem slogu na korist družbi sv. Cirila in Metoda. Naprosile so uredništvo »Dolenjskih Novic«, naj naznani v listu to veselico. Tega pa oholi gosp. Žlogar ni storil, pač pa je v listnici uredništva izjavil, da družbe ne more priporo-

čati, češ, da je na lanski skupščini nečuvno žalila in odbacnila od sebe slovensko duhovščino. Nam je to prav, a grdo obrekovanje ostane to vendar. Sicer pa bo družba že prebolela, da je Žlogar in Marinko nečeta podpirati.

d **Ciril in Metodova veselica v Novem mestu** je priredila 11. t. m. veselico v »Čitalnici«. Nameravala jo je prirediti na »Strelišču« in je imela postavljene že vse šotore in sploh slavnostno prirejen ves prostor, pa je začel rositi blagoslov z neba, ker je bil pa le preobilen, so prenesli slavnost v »Čitalnico«. Veselica je kar najkрасnejše vspela. Prostorji so bili vsi polni, dražestne dame so nudile v lepih narodnih nošah dobro vinsko kapljico, slovansko pivo, dobro in okusno jelo ter vsega, česar so gostje poželeli. Navdušenje je bilo velikansko, pa se je še pomnožilo, ko je nastopil znani kvartet gg. prof. dr. Kozina, sodnik Kozina, dr. Strašek in Lavoslav Ropas. Vedno so morali dodati kako točko, tako viharo odobravanje so želi. Bil je pa tudi izredni umetniški užitek slišati slovenske pesnice iz teh izvežbanih grl. Dr. Kozina nas je naravnos očaral s svojim fino izšolanim, izrazovitim in močnim tenorjem, kateri pa je donel tudi v pianinu čisto, zvonko in razločno. Dr. Straškov mehak liričen bariton, ki se omili poslušalcu na prvi mah, je preveč poznat, da bi se ga še posebej slavilo. Tudi gospoda Kozina in Ropas, duši novomeškega pevskega življenja, sta priznana in vrlo dobro, pela. Na nekaj pa še posebej opozarjamo. Na nobeni veselici še ni bila zabava tako neprisiljena, veselje tako neskaljeno, kakor na tej veselici, ker je bila veselica res lju d s k a veselica v pravem pomenu besede in se ni videlo in opazalo običajnega sortiranja v kaste. Nedvomno bo tudi gmotni vspeh lep.

d **Poročil** se je e. kr. orožniški stražmojster gosp. Ivan J a v o r n i k, ki je tudi dalje časa služboval v Gradacu, sedaj pa biva v Radečah, z domačinko gdč. Anico J a k š a. Želimo obilo sreče!

d **Z Iga** nam pišejo, da so občinske volitve, ki so se nedavno tega vršile, razveljavljene. Volilna borba se bo torej znova pričela in klerikalci bodo napeli vse strune, da zmagajo pri volitvah. Da se tudi pri teh volitvah ne bodo strašili sleparstev, je gotovo. Skušali bodo zmagati s takšnimi sredstvi, kakor zadnjič, ko je župnik dr. Mauring skušal voliti za gdč. učiteljico Emo Jamškovo s pooblastilom, ki je bilo staro že dve leti. To sleparstvo je preprečil vrli naš somišljenik Minati, ki je volilni komisiji izročil izjavo, podpisano po gdč. Jamškovi, da vobče ni izdala nobene pooblastila.

d **Iški reveži** se vesele, ker je občinski ubožni zaklad dobil izreden prispevek. Sodišče je namreč te dni poslalo županstvu denarno globo v znesku 500 kron, v katero je bil obsojen župnik dr. Mauring na tož-

bo trgovskega sotrudnika N. — Če bi se vsakdo, ki ga dr. Mauring razžali, zatekel k sodišču, bi imela občinska ubožna blagajna lep vir stalnih dohodkov.

d **Iz Mirne**. Pri nas se je sedaj odpravila neka stara, pa nepotrebna tlaka; pa kar župnik sam jo je odpravil. Pri nas je bila namreč navada, da so ženske pri vpeljavi v cerkev dajale župniku po dve kroni, cerkveniku pa po eno krono. Zadnjič pa je župnik ta dar odklonil — najbrže ga je vest spekla, in ravnotako je odklonil cerkvenik. Da boste zdaj vedele, ve kmečke ženske, in si dobro zapomnile, da ne boste pri vpeljavi v cerkev več dajale nobene-ga darila ne Antonu Kocjančiču in ne mežnarju, kajti sama sta sedaj to tlako odpravila. O Kocjančiču še nekaj lepega: služila je pri njem lansko leto neka dekla, ki je Toneta Kocjančiča v vsem ubogala, še preveč ubogala, tako da ga mora sedaj tožiti zaradi svoje hčerke, sicer ne pride do svojih pravic. Gospod knezoškof bi najbolje storil, če Kocjančiča pošlje kam drugam, zakaj mi bi vendar radi videli, da bi Mirna bila res mirna.

d **Iz Metlike**. G. Davorinšek iz Komende in g. Stanko iz farovža sta v zdanjem času napela vse sile, da bi pridobila kaj pristašev za svoje nečedne namene, toda posrečilo se jim je to le deloma, kajti le e. kr. vlada je šla na njihove limanice. Kaj ne, gosp. Davorinšek, če bi kdo pokazal košaro rakov, saj ne bi toliko korakov storili v Črnomelj, kakor ste jih sedaj in ako bi te rake ponudil tudi vaš največji nasprotnik?

d **Najlepši dan v Belokrajini** je bil 4. julij v naši narodno zavedni Metliki. Počastila je nas vrla sokolska župa telovadnih društev Novo mesto, Trebnje in Črnomelj. Vrhunec gibčnosti pokazal nam je Sokol v izvajanju različnih telovadnih točk, posebno pa je ugajal nastop novomeških in domačih Sokolic, ki so pokazale, kaj se da v takokratkem času doseči. Mladim društvom se mora na tako krasnem uspehu le čestitati. Kličemo jim: Neustrašeno po začrtani poti naprej! Na zdar!

d **V Beli Krajini** je bila spomlad podobna lanskemu letu. Živinorejci smo obupno zrlji v bodočnost. Prva košnja je končana; dobili smo tretjino manj sena, kakor lansko leto, akoravno je bilo že to za kmeta obupno. Druga košnja se nam obeta boljja, počelo je zadnji čas deževati, in se nam s tem letina osvežila. Žita kažejo dobro in obilo nam obeta trta. Grozdi so že sedaj tako razviti, kakor druga leta v avgustu. Ako tako dozori, kakor sedaj kaže, nam bo manjkalo posode.

d **Nemška šola v slovenski Rečici**. Iz Belokrajine se nam piše: Minuli teden je bil prišel v vas Rečica občine Semič dr. Eger in okrajni šolski nadzornik Peerz ter sta vzela v najem neko hišo v tej vasi, v kateri misli nemški »Schulverein« otvortiti nemško šolo že prihodnje šolsko leto.

Poleg Rečice je še vas Sela pri Rečicah. Prva vas je 5 km, druga 5,2 km oddaljena od Semiča. V obeh vaseh je 9 otrok, ki sedaj pohajajo semiško šolo in govore vsi le slovenski ter ne umejo besedice nemščine. Za to število otrok hoče tedaj nemški »Schulverein« ustanoviti nemško šolo na slovenski zemlji. Opozorjamo kompetentno oblast, da zapreči preoblastno postopanje nemških usiljencev na slovenskih tleh. Belokrajina je slovenska zemlja in vsi Belokranjci se bodo uprli temu nasilstvu, temu ponemčevanju slovenskih otrok. Možje iz Rečice in iz Sel pri Rečicah si pa zapomnite to-le: Kdor izdaja svojo rodno zemljo, kdor izdaja svoje lastne otroke, ta obsoja samega sebe. Proti drznemu postopanju nemških pustolovcev kličejo ne le semiški občanje, kamor spadata navedeni vasi, ampak cela Belokrajina merodajne faktorje na pomoč.

d Odgon kočevskih tolovajev v Novo mesto. Z Grosupljega nam poročajo: V torek zjutraj se je nudil potnikom na koldvoru na Grosupljem zanimiv prizor. Ko je pripihal kočevski vlak, izstopila je iz voza III. razreda orožniška patrolja, ki je vodila sabo tri hudodelce. Prva dva sta bila na rokah uklenjena drug na drugega, tretji, debel kakor medved, pa je spojen s prvima dvema na dolgi verigi korakal zadaj v spremstvu orožnika z nasajenim bajonetom. Občinstvo je sprva mislilo, da se je orožništvu posrečil imeniten lov in da so v kočevskih gozdovih zajeli kako nevarno tolovajsko družbo. Šele, ko se je orožniška patrolja ustavila pred kolodvorskim poslopjem, so ljudje spoznali hudodelce. Bili so tisti nemčurski tolovaji, ki so razbili in razdejali slovensko trgovino v Kočevju, kakor je poročal »Slovenski Dom« že v svoji zadnji številki. Orožniki so jih tirali okrožnemu sodišču v Novo mesto, kjer jih doleti, vsaj tako pričakujemo, zaslužena kazen.

d »Sokol« v Krškem razvije v nedeljo, dne 1. avgusta svojo zastavo. Zastavo je izvršila češka tvrška I. Neškudla v Jablancih. Ob priliki te svečanosti prirede društva sokolske župe celjske zlet v Krško. Na slavnost pride tudi več hrvatskih sokolskih društev iz Zagreba in drugih hrvatskih krajev. Ta dan bo torej pravi narodni praznik za Krško in Dolenjsko. Vabimo zavedne Dolenjce, naj se udeležijo te slavnosti v kolikor mogoče velikem številu.

d Iz Griblja nam pišejo: Redka sreča je doletela že več let v Ameriki bivajočega rojaka Petra Tottarja, doma iz Gribelj. Postal je v 12. urah ne milijonar, ampak oče četverih otrok. Ženka mu je namreč povila 3. junija štiri otroke, 3 dečke in 1 deklico. Ta je takoj po rojstvu umrla, dečki so pa razmeroma čvrsti in je upanje, da se bodo krepko razvijali. Ta slučaj redke rodbinske sreče je vzbudil tudi pri razvajenih Amerikancih pozornosti, kajti,

kakor se nam piše, so ti kar trumoma posečali hišo našega rojaka, ko so izvedeli o izrednem dogodku ter mu čestitali.

d Zapustil je začetkoma tega meseca Gradac občee priljubljeni orožniški stražmojster gosp. Ivan Horvat. Bival je med nami ravno 9 let in 9 mesecev ter se odlikoval z veliko vestnostjo v svoji službi in s svojim vljudnim obnašanjem napram ljudstvu. Radi otrok si je želel priti bližje Ljubljane. In ta njegova želja se mu je tudi izpolnila; prišel je na Vič pri Ljubljani. Njemu in njegovi družini želimo vse najboljše na novem službenem mestu.

d Ruski mladeniči, ki se uče umnega kmetijstva pri veleposestniku Treotu v Mali vasi pri Trebnjem, so se v nedeljo, dne 11. t. m. udeležili izleta pevskega društva »Zvon« iz Šmartna pri Litiji. V nedeljo, dne 18. t. m. so bili povabljeni na slavnost podružnice »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Litiji, kjer so jih sprejeli z največjo gostoljubnostjo. Ruski mladeniči Jefim Veselov, Aleksej Verobjev, Ivan Kostrov in Pavel Klemanov so se popolnoma uživali v slovenske razmere in govore že tudi precej dobro slovensko.

d Umor pri Litiji. Iz Litije se nam piše: V nedeljo dopoldne sta prišla k tukajšnjemu posestniku Andreju Zupančiču po domače Lesarju dva od 40 do 50 let stara moža ter ga prosila, naj ju pelje na Plusko. Pogodili so se za 14 K, ki sta jih neznanca takoj plačala. Ko so prišli do Temenice, je nakrat počilo par strelov. Zupančič, zadet od kroglice, je omahnil na voz, hudodelca pa sta pobegnila v gozd. Ranjenca je kmalu nato našel neki znanec ter ga peljal v Litijo, kjer ga je zdravnik dr. Wisinger obvezal. Ker je rana težka, je zdravnik poslal Zupančiča s prvim vlakom v ljubljansko bolnico. Orožniki so bili hudodelcem takoj za petami in so jih vjeli. Zločinca sta brata Janez in Franc Vene, rodom iz Škocijana. Izročili so jih okrajnemu sodišču v Višnji gori. Kaj je vzrok poskušnemu umoru, ni znano. — Ljudje pravijo, da sta brata Vene vedela, da je Zupančič precej premožen in da sta ga zato napadla. Vendar pa dosedaj ni znano, ako sta Zupančiča tudi oropala.

d V Čatežu ob Savi je v soboto zvečer 17. t. m. utonil pri kopanju Josip Hlauser, zidarski pomočnik z Dunaja. Utopljenec je bil 19 let star. Vsi rešilni poskusi so bili zastonj in je Hlauser utonil takorekoč pred očmi navzočega tovariša in drugih oseb.

d V Ameriko jo je popihal 22letni Ferdinand Mazzelle iz Ribnika pri Črmošnjicah ter zapustil za spomin več dolgov.

Gorenjski novičar.

g Zopet usluga nemčurjem v Trziču. V Trziču bi imel priti za davkarja Fran Modrijan iz Črnomlja. Modrijan se je že odpravljaj na pot, kar je dobil nov dekret,

da je premeščen v Logatec. V Trziču pa pride baje nemškutarski davkar Zazula iz Litije, čeprav za to mesto ni niti prosil. — Tako je ukrenil finančni ravnatelj Kliment, ki so ga klerikalci spravili v deželo, samo da bi ne postal finančni ravnatelj Slovenec, ki ni njihovega prepričanja.

g V Trziču smo imeli zadnjo sredo šolski sklep. Nehote sili človeku v glavo vprašanje, ali je mogoče, da ima tako velik trg, ki je po številu prebivalcev tretji za mesti na Kranjskem, z tako razvito trgovino, obrtom in industrijo, samo štiri-razredno deško in dekliško šolo. Najmanj, kar bi se za zdaj moglo zahtevati, bi morala biti šestrazredna šola. Vsekako bi se pa morala ustanoviti meščanska šola. Merodajni krogi naj se resno bavijo s tem vprašanjem, ker je ta za razvitek in napredek kranjskega Manchestra najbolj potrebno.

g Draginja je postala v Trziču neznosna. Pri tem trpi seveda največ delavec, ki je povrh oblagodarjen z obilico otrok. Temu naj bi vlada vendar že odpomogla in uredila trgovske razmere sosednjimi državami. Odpomoč je nujno potrebna.

g Zlet gorenjskih sokolskih društev v Trziču bo v nedeljo, dne 15. avgusta. Trzič je poleg Bele peči edina občina na Gorenjskem, ki jo imajo v rokah nemčurji. Čeprav živi v Trziču okroglo 2000 Slovencev in samo nekaj nad 100 Nemcev in nemčurjev, vendar se je nemškim pritepencem posrečilo, dobiti občino v svoje roke, ker so domačini Slovenci spali in se niso zavedali svojih pravic. Pred leti so ustanovili v Trziču »Sokola« z namenom, da vzbuja spečo narodno zavest in da pribori Trzič zopet Slovenstvu. Tržiškega »Sokola« hoče v tem boju podpreti vse ostalo gorenjsko sokolstvo. Zato prireja svoj zlet dne 15. avgusta v Trziču. Dolžnost ne samo Sokolov, marveč vseh zavednih Slovencev je, da se udeležijo te narodne slavnosti v Trziču. Pričakujemo, da se bo te pomneljive prireditve, ki ima dokazati, da je Trzič naš, slovenski, udeležilo kolikor največ mogoče tudi našega zavednega kmetijskega ljudstva.

g Strop je padel zadnji torek pri popraviljanju neke hiše v Kovorju na zidarskega mojstra Kosa in mu razbil črepinjo. Bil je takoj mrtev.

g Velikansko repo je pridelal posestnik Miha Jeriha v Zadvoru pri Hrušici. Repa tehta 3 in pol kilograma. Seme te repe posebne vrste je dobiti pri imenovanem posestniku.

g Iz Železnikov. Ko smo spremili Josipa Bonclja, trgovca in posestnika v Železnikih, k zadnjemu počitku, smo se mokrim očesom poslovili od moža, ki je imel goreče srce za narod in odprte roke za ubožce. S pridnostjo in trgovsko izobrazbo si je rajnki Bonclj utrdil lepo premoženjsko stališče, pri tem je pa vedno podpiral

narodno - napredna podjetja in ubožce. Lep je bil njegov pogreb, vsi reveži so korakali za krsto svojega dobrotnika. V oporoki je volil ubožcem v Železnikih 1000 kron, družbi sv. Cirila in Metoda 500 K, dijaškim podpornim društvom v Gradeu, Dunaju, Pragi po 100 K, dijaški kuhinji v Kranju in Učiteljskemu konviktu v Ljubljani po 100 kron. — Slava vrlemu možu!

g **Savski most pri Kranju** bo dograjen, kakor čujemo, meseca septembra. Pretekli teden so podrli ob mostu Kocjanovo in Majdičevo hišo.

g **Gasilno društvo v Kranju** slavi dne 8. avgusta svojo 30letnico. V proslavo svojega jubileja priredi veliko slavnost, ki se je udeležijo gasilna društva z vse Goranske.

g **Iz zapora** okrajnega sodišča v Kranju je ušel postopač Ivan Vevar iz Gorič. Prežagal je omrežje na oknu svoje celice ter ubežal. Iskalo ga je šest orožnikov, ki so ga dobili pri Goričah, a jim je zopet upihal. Orožniki so streljali nanj, a zadel ga ni noben strel.

g **Bleški grad** je še vedno na prodaj. Ker so se pogajanja med lastnikom Muhrom in deželnim odborom glede nakupa razbila, je nevarnost, da grad pride v tuje nemške ali židovske roke. Da bi bila nezasižna sramota, ako bi prešel ta biser naše dežele v sovražnikove pesti, je jasno. Zato bi bilo umestno, ako bi bleška in sosedne občine poslale posebno odposlanstvo v Ljubljano prositi deželni odbor, naj prepreči, da bi prišel bleški grad v tuje roke.

Notranjski novičar.

n **Državno podpora** v znesku 7200 K dobi občina Črni vrh, politični okraj Logatec, za napravo vodovoda. Cel proračun znaša 18.000 K.

n **Državno podpora** v znesku 7488 K je dovolilo poljedelsko ministrstvo za napravo vodovoda v občini Vrh pri Ložu, politični okraj Logatec. Ves proračun za vodovod znaša 18.720 K.

n **Čuki**, ali kakor se drugače tudi imenujejo Orli, pridejo v Črni vrh. Kakor se govori, sprejme jih v rdeči srajci tudi brat župnik Abram ter jim pokaže slavnoznanu župnijsko klet. Gospodje klerikalni govorniki se bodo pri tem spomnili na dogodek iz polpreteklega časa, ko so našli v farovski zemlji zakopanega novorojenčka. Ej, kako bo takrat pr srecu rdečim orličkom, varuhom naše mladine!

n **»Čuki«** v Žireh. Pišejo nam: Naši »Orli« ali pravilneje »Čuki« so pričeli graditi svoj »dom«; to ni nič slabega, ako napravijo novo stavbo, v kateri pravijo, da se bodo »vzgojevali« in »izobraževali«. Da je prave izomike in prosvete nad vse potreba, smo popolnoma prepričani. V prvi vrsti so je potrebni najbolj oni, ki se

prištevajo k »Orlom« in ki simpatizirajo z njimi. Toda »izobrazba«, s katero pitajo klerikalci svoje pristaše, dosti več škoduje, kakor koristi, kajti ona ne nareja ljudi samostojnih in neodvisnih, ker taki klerikalcem presedajo; oni hočejo imeti samo »farovške šleve«, kojim se suče ves duševni horizont okrog farovža in cerkve. Njim se dozdeva največji greh samostojno misliti in brati, kar prepoveduje »gospod«. To pa je slabo in škodljivo, taka izobrazba pa služi klerikalizmu, škoduje pa ljudstvu. Mi pa delajmo vzajemno za pravi gospodarski napredek in vsestransko izobrazbo. Konkurirajmo s klerikalci ter pokažimo, da imamo resno voljo in da smo na pravi poti.

n **Iz Žirov**. Dne 20. julija je udarila strela v Novi vasi kar zaporedoma v dve poslopji: v Krekov kozolec in Muhovčevo hišo, kozolec ni gorel za streljo; hišo pa se je posrečilo spretnim gasilec obvarovati požara. Na večer 19. julija pa je neki tukajšnji mizar zakuril na svoji njivi »oblence«; radi precej velikega plamena so mislili oddaljeni prebivalci, da gori poslopje; preplašeni so hiteli ljudje skupaj, gasileci pa so že trobili in se napravljali za pomoč, dokler jim ni nekdo prišel sporočiti, da ni nobene nevarnosti.

n **Svojo posojilnico** bomo tudi imeli v Črnem vrhu. Bil je že skrajni čas. Klerikalci niso nič kaj zadovoljni, da smo se začeli organizirati tudi napredni kmetje. Temu treba se privadati, sprva sicer težko gre.

n **Župan Rudolf** bo imel obravnavo pred porotnim sodiščem. Toži list »Slovenski Narod« radi razžaljenja časti. Odgovorni urednik nastopi dokaz resnice. Dominik se bode pral, a opralo ga ne bo deset črnovrških vodovodov, za to garantiramo.

n **Kako klerikalci izobražajo ljudstvo?** V Bujah imajo katoliško bralno in izobraževalno društvo. V zadnjem času se je o tem društvu mnogo pisalo. Namigavalo se je to in ono, a kaj zanesljivega se ni moglo izvedeti. V tem društvu je imel glavno besedo, kakor je pri nas na kmetih navadno, kaplan. In ta kaplan je nekega lepega dne zginil neznano kam. Sedaj iščejo moža orožniki, in sicer kakor pravijo, radi prevelike ljubezni do Marijinih mladeničev. Tako izobražujejo mladino klerikalci!

n **Iz Vipave**. Vipavski trgovci so sklenili, da bodo ob nedeljah zapirali prodajalne že opoldne, navadne dneve pa ob 9. zvečer. Občinstvo naj upošteve to pametno naredbo! K o p a l i š č e pri »Vili Ani« bo gotovo šele v 14. dneh. Škoda, da je nagajal dež, ker je kopalna sezona že dolgo tu.

n **Vipavski učitelji** imajo velikega prijatelja. Ker v »Domoljubu« ni zaleglo, hvali jih v »Slovencu« že par tednov. Politični boji, ki so zlasti po odhodu župnika Maržiča in sicer na škodo napred. stranke na Vipavskem, se omilili, se bodo menda zopet pričeli. Naj se že enkrat s podpisom

oglasijo neizobraženi zabavljac ter naj naperi svojo pritožbo na pravi naslov, namreč na šolsko oblast — potem bomo govorili dalje. Na čenčarije pa ne damo mi nič, a tudi ne noben pameten človek. Torej na delo — fantek!

n **Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda »Pivka«** za Št. Peter in okolico bo v nedeljo, dne 25. t. m. v Zagorju ob 5. popoldne. Narodnjaki in narodnjakinje, prihitite vsi v našo narodno vas, kjer se zopet navdušimo za narodno delo. Obmejni Slovenci nas silijo k temu in njih zatiraleci — Nemezi oziroma Italijani.

n **V Črnem vrhu nad Idrijo** bodo imeli kmalu nov vodovod. Seveda bo to zasluga klerikalnega župana Rudolfa (!?) —

n **Vinska kupčija na Vipavskem** je bila poslednja dva meseca jako živahna. Odprodalo se je mnogo vina in radi tega so se pričele višati vinske cene. Prav dobro vipavsko vino je še dobiti na Gočah in na Planini.

Ameriške novice.

a **Slovenska kmetijska naselbina**. Slovenski rojak Matija Gajšek je ustanovil v državi Teksas slovensko kmetijsko naselbino. V to je nakupil 2360 oralov. Prodajal bo svet po 40 oralov skupaj, in sicer oral po 7 dolarjev, ali okroglo 35 kron. Dosedaj se je oglasilo 125 Slovencev, ki so pripravljeni si nakupiti zemljišča. Naselbina bo pridelovala pomaranče, fige, limone, vino, breskve in razno fino sočivje, ki je v Ameriki zelo drago.

a **Slovensko kmetijsko glasilo**. V »Glasu Svobode« čitamo, da bo v kratkem jel v Čikagi izhajati »Slovensko - Ameriški Kmetovalec«. List bo imel obliko našega »Kmetovalca« in bo priobčeval na 8 str. poučne, strokovne članke, tičoč se izključno kmetijstva. List bo izhajal vsak mesec.

a **Talent — nesreča**. Iz Clevelanda nam poročajo: V tukajšnji ječi se nahaja Slovenec Ivan Pirnat, doma iz Belokranjskega, in sicer radi ponarejanja srebrnih dolarjev. V njegovem stanovanju so našli modele in 75 ponarejenih dolarjev. Pirnat je izredno nadarjen človek. Iznasel je več stvari, ki jih je dal v Vašingtonu patentirati. Ena najvažnejših njegovih iznajdb je železniško izogibalščice, za katero iznajdba si je pridobil patent. Pirnata splošno obžalujejo, ker je vobče dober človek in splošna je o njem sodba, da mu je bila njegova izredna nadarjenost samo v pogubo.

a **Ljubljčan ponesrečil**. V Clevelandu je na železniškem križišču povozil vlak Antona Kržino, doma iz Hradskega vasi. V Ameriki je bil šele 4 mesece, a delo je dobil šele zadnji mesec. Ker ni imel ničesar prihranjenega, so mu dobri ljudje preskrbeli pogreb. Doma zapuščal 7 malih otrok. Slovenski rojaki v Ameriki so za te uboge sirote jeli nabirati prispevke.

a V staro domovino se je vrnilo začetkoma tega meseca, kakor čitamo v »Glasu Naroda«, blizu 200 Slovencev. Večina teh je doma na Kranjskem.

a Nezgode. V Feming Kansasu sta se ponesrečila Slovenca Jos. Kriše in Ivan Lipoglav. Kriše ni bil pri nobenem podpornem društvu, zato skrbe zanj rojaki. Lipoglavu so odrezali tri prste na nogi. Ker je bil pri dveh podpornih društvih, je dobro preskrbljen.

a Slovenska šola v Clevelandu. V Clevelandu imajo Slovenci že več let svojo šolo. Letos obiskuje to šolo 200 slovenskih otrok.

a Ameriška podružnica Ciril - Metodove družbe. Začetkoma tega meseca so v New Yorku ustanovili prvo ameriško podružnico »Družbe sv. Cirila in Metoda«. Za predsednika je bil izvoljen tiskarnar in bankir Fran Sakser, za tajnika pa Ivan Zupan. Torej v Ameriki vedo ceniti važnost naše šolske družbe, naši klerikalci pa ne.

a »Krvava noč v Ljubljani.« »Zgodovinska narodna drama« s petjem v štirih dejanjih. Živa slika žalostnih septembrskih dogodkov v domovini l. 1908. — Ta knjiga, ki jo je spisal I. Hočevnar, je izšla v Clevelandu, Ohio. Stane 2 K.

Gospodarstvo.

gd Naš gospodarski napredek. Slovenci smo vkljub svoji velikanski delavnosti reven narod. In zakaj smo vkljub vsi svoji pridnosti reveži? Zato, ker se od naših žuljev redijo tujei. Mi služimo in hlapčujemo tuji podjetnosti, tujemu kapitalu. Postanimo na svoji zemlji svoji gospodarji. Vsa obrt in vsa trgovina mora priti v naše roke in potem ne bomo več delali za tuji žep, ampak za svojega. Najprej nam je mogoče spraviti v narodne roke veletrgovino. In zategadelj smo storili važen korak v ti smeri z ustanovitvijo osrednje nakupovalne in prodajalne zadruge »Agro-Merkur« v Ljubljani, ki bo roko v roki z pošteno slovensko veletrgovino posredovala med proizvajateljem in konzumentom, dobavljala svojim članom vse vrste blaga, kakor tudi vnovčevala njih pridelke in izdelke. Zategadelj se oklenite vsi te prepotrebne zadruge in potem bo vsa kupčija na slovenski zemlji v kratkem času v narodnih rokah. Postali bomo samisvojni gospodarji, postali bomo samozavestni in neodvisni. Vsak naj pristopi kot član. Zahtevajte pojasnila in pravila pri zadruzi »Agro-Merkur« v Ljubljani.

gd Mlekarskim zadrugam priporočamo, da se ne vsedejo na limanice raznim mlečnim prekupcem in posredovalcem v južnih obmorskih mestih. So znani slučajji — danes jih ne imenujemo — da tak kupec piše in piše mlekarnam za bla-

go, vzame dvakrat, trikrat, a četrtič, ako se pošilja po povzetju, kar je najbolj varno, ne sprejme blaga. Piše nazaj, da se mora cena primerno znižati, sicer blago zavrne. Zato bodite proti takim ljudem previdni. Posamezne slučajje naznanite našemu listu, da jih primerno ožigosamo.

gd Kaka bode letos žitna letina v splošnem? Glasovi so različni. Posebno listi pišejo zdaj to, zdaj ono. Borzijanski, židovski krogi pravijo, da bode veliko manjša od lanskega leta. Poročila, ki jih prinašajo kmetski, strokovni listi, zavračajo te vesti. Tako cenilistični urad nemškega kmetijskega sveta v razmerju proti lanskemu letu 100, letos 94. Posebno pa dobro kaže krompir. Samo vsled mrzlega vremena bode žetev nekoliko kasnejša. Na Bavarskem se je mnogo sena pokvarilo vsled deževja. V Rusiji računajo na ugodno žitno letino. Švica računi letos na pridelek pšenice 1,048.000 q, lani pridelala 950.000 q, rži 580.000 q lani 300.000 centov, ječmena 110.000 q. Tudi v Združenih državah severne Amerike se je žito zadnji čas zelo opomoglo. Ceni se v razmerju 82,4% proti stanju enega meseca 80,7%, oziroma lanskega leta 80,6%. Skupno se ceni pridelek 111,5 milijonov q. Tudi koruze se pričakuje tam mnogo več kakor lani. Kanada v Ameriki ima letos obsejanega polja z žitom 3,105.000 ha, lani samo 2,605.000 ha. Kakor je razvideti, lakote se še ni treba bati.

gd Vinski trgovci in gostilničarji. Slovenski vinorejci so pridelali lansko leto izborna kapljico, ki bi jo seveda tudi radi prodali. Kupujte domača vina, prodajajte v svoji obrti le domačo vinsko kapljico, ki je letos poceni. Obračajte se na osrednjo nakupovalno in prodajalno zadruzo »Agro-Merkur« v Ljubljani, katera ima na razpolago različna vina, last njenih članic in članov.

LISTEK.

Mlada žena.

Tisto noč so se vaščani krohotali na vse grlo, mladeniči so hodili po vasi in peli zabavljice o starem dedu in mladi ženi, dekleta so slonela pozno v noč na okencih in ščebetala med seboj ter vedno znova planila v vesel, razposajen smeh! Po vasi pa se je razlegala pesem:

Star'ga moža nečem imet',
rajša pojdem praprot žet.
Starec leže kraj mené,
kakor klada kraj vode,
mladi leže kraj mené
kot drobna riba kraj vode,
obrne mladi se k mení,
kot mlado dete k materi.
Prime baba greblico,
tira deda v repnico.

Andrejačeva Manca, najlepša dekle v vasi, ki je bilo od sileprevzetno injevihalo svoj drobní nasek, če je le slišalo o ženitvanju, se je zmenila in zgovorila s starim, a bogatim Matjažem, da ga vzame za moža. In zato je vse strmelo in zijalo, kako je mogoče, da se bo mlada, in kot mleko bela, in kot roža rdeča Mana, poročila z gluhim Matjažem, ki je bil že star kot zemlja in belih las kot predivo. Starejši, modri možje so se sicer tudi čudili, a znali so oproščati lepo dekle. Rekli so:

»Pametno dekle! Kdo bi si mislil, da je v tem prevzetnem dekletu, ki se je nosilo kot pav, toliko razuma! Denarja, hiše nima, nič nima, niti poštenih staršev. Mati je bila eiganka, in njen oče je umrl v hlevu, pri neumni živini, pijan in v čevljih. Drugega nima kot to, kar zasluži v papirnici, v Goričah. Pametno dekle, dobro si bo postlala.«

Tako so mislili modri možje in tudi žene so menile, da si Mana ni izbrala napačnega moža.

»Glejte si no, zares je star, pa vendar je še krepak, in ne boji se vsakega.«

»Bogat je, dva grunta sta njegova, štiri hlapci mu delajo, in dve dekli. Presneta Mana, prav na mehkem bo ležala.«

Vaški mladei, vaška dekleta pa se niso mogla nasmejati in dovolj načuditi. In zlasti jim ni moglo v glavo, kako je mogla Mana popustiti in pozabiti svojega fanta, lepega Tinčka, kakor so ga imenovali, ki je bil najzaljši fant v vseh vaseh naokoli. Bil je kovač, močan in velik, rdeč in črnih las. Ni je bilo mlade vaščanke, ki bi s poželenjem ne gledala za mladim kovačem, a on je imel Mano, in zvečer je hodil pod njeno okno in ji nosil rdečih srčkov.

In sedaj ga je pozabila in vzela bo — bogatega, starega dedca.

»Ha-ha-ha,« so se hahljala dekleta. »Ha-ha-ha, takale je ta prevzetnica. Če bi imel deset hiš, bi ga ne vzela, Matevža že ne.« In Balantova Marička si je obrisala od smeha solzne oči.

»Hi-hi-hi,« se je smejala Joštova Tona. »Takšen star koš si je naprtila na rame. Če bi bil poln samih cekinov, bi ga ne marala. Hi-hi-hi!«

»Hi-hi-hi!«

»He-he-he!«

In dekleta so se smejale in režale. Fantje pa so peli:

»Mana, vzemi greblico,
stiraj deda v repnico!«

A Mana ni prav nič marala za to. — Tretjo nedejo je bila njena poroka z Matjažem, in ženitvovanje se je vršilo zelo na tihem. Samo Matjaževi hlapci so pijani kričali po vasi in oklali Joštovega Matica, ki je skušal slamnatega moža spraviti na Matjaževo hišo.

Lepi kovač Tinček pa je izginil iz vasi.

* * *

(Konec prihodnjč.)

Izdajatelj in urednik Rasto Pustoslemšek.

Čitatelje in naročnike našega lista prosimo, da se v vseh zadevah, kjer žele nasvetov in poduka, obračajo na uredništvo »Slovenskega Doma«, ki odpre poseben predal za vprašanja in odgovore.

Gospodinj! Učite se predvsem Pekatete dobro pripravljati!

25 19-2

Staro znana vinska trgovina

Janko Vilar

v Dobu pri Ljubljani

priporoča 19 3-2

strogo zajamčena vina iz najboljših dolenjskih, štajerskih in goriških gor.

Pozor krčmarji!

Kadar kupujete vino ali rakijo ali ob času zorenja grozdja, se Vam priporočam. Stanujem v Poreču že mnogo let in poznam popolnoma tukajšnje razmere glede dobrih in manj dobrih vin in se zato priporočam vsem krčmarjem, naj se zanesljivo obračajo name pismeno ali ustmeno, ker posredujem v vseh razmerah.

Martin Sreboth, trgovec
Poreč, Istra. 17 7-2

Mlekarska zadruga v Moravčah

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
ima vedno v zalogi 23 25-2

polnomastni in polmastni emendolec ter polnomastni in polmastni trapist:

emendolec kg	K 1-60	poemendolec kg	K 1-30
trapist . . .	„ 1-80	poltrapist . . .	„ 1-60

Franc Kraigher

krojaški mojster v Ljubljani

Kongresni trg št. 5 (Zvezda).

Priporočam se za izdelovanje

oblek za gospode.

Domače in inozemsko blago imam vedno v zalogi.
Cene zmerne! Delo solidno! Postrežba točna!
26 25-2

Št. 45.

Razpis.

Na petrazredni ljudski šoli v Postojni je popolniti s 1. septembrom t. l. mesto šolskega sluga z letno plačo 600 K, s prostim stanovanjem in prosto kurjavo.

Prošnje je vlagati semkaj do 15. julija.

Prednost imajo tisti prosilci, ki so večji vrtnarstva in godbe. 18 3-3

Krajni šolski svet v Postojni

dne 22. junija 1909.

V. H. ROHRMANN

(prej Jože Strzelba)

LJUBLJANA

kupuje razne rastline, korenine, rožice, semena, lubje, divji kostanj, češminjev sok, jabolka za mošt, kosti, parklje, loj itd.,

ima kot lastnik trvdke 40 24 1

M. PAKIČ

vedno največjo zalogo škafov, raznih lesenin, košar, fine žime, morske trave itd.

Ustanovljena leta 1868.

Absolutno pred ognjem in tatovi varne

BLAGAJNE

izvrstne kakovosti

prodaja tovarna blagajn M. Adlersflügel

Dunaj, I., Franz Josefs-Kai št. 27.

Založnik rajfajzen. zadrug itd.

43 24-1

V korist „Družbe sv. Cirila in Metoda“

češko pivo

Češke delniške
pivovarne v
Č. Budejevicah

Zaloga za Notranjsko:

Postojna, Trnovo
na Kranjskem.

Poštarne hranilnice št. 12.921.

Ustanovljena leta 1896.

Posojilnica in hranilnica v Moravčah

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

== pisarna v hiši št. 1 (pri Jomanu) ==

sprejema in izplačuje hranilne vloge ter jih obrestuje po 4% od prvega dneva vlaganja sledečega meseca in do konca meseca, po katerem se je izplačala vloga.

Uradne ure so ob nedeljah od 1. do 5. ure ter vsako sredo od 4. do 6. ure popoldne. 22 25-2

Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne, izvemši praznikov.

Eng. Franchetti

v Ljubljani, Sodnijska ulica 2, nasproti kavarne „Evropa“
priporoča svojo elegantno in higijenično urejeno

brivnice

in prodajo raznih dišav in kozmetičnih predmetov.

Svoji k svojim!

20 52-2

Singer „66“

najnovejši in

najpopolnejši

šivalni stroj.

Singer

šivalne stroje

dobite samo po naših

prodajalnicah.

Singer Ko. del. družbe za šivalne stroje

Kočevje

29 14-2

Glavni trg št. 79.

Deset zapovedi za kmetovalca
in deset zapovedi za zdravje

lepo tiskanih, prav zastoj in franko po pošti dobi vsak, ki piše ponje od lekarnarja

Trnkóczyja v Ljubljani,
zraven rotovža. 33 25-2

Prvi slovenski

pogrebni zavod

se priporoča slavnemu občinstvu

za ureditev pogrebnih sprevodov v Ljubljani in na deželi po nizki ceni.

Naročila se sprejemajo pri 21 12-2

Franc Vidaliyu

Ljubljana
Prešernova ulica.

Josip Turk

lastnik prvega slovenskega
pogrebnega zavoda.

Zastopnik 28 11-2

valjčnega mlina Vinka Majdiča iz Kranja
Slavoj Jenko ima zalogo za odjem na
debelo v Trnovem in Podgradu.

Trgovci! „Svoji k svojim“.

Trpežni folc

navadno strešno opeko „kavljar“ in
zidno opeko izdeluje ter ima v zalogi

Karel Jelovšek 27 5-2

e. in kr. dvorni založnik opek na Vrhniki.

Največja zaloga navadnih do najfinejših
otročkih vozičkov

36 25-2 in navadne do najfinejše

žime.

M. Pakič
v Ljubljani.

Neznanim naročnikom
se pošilja s povzetjem.

Restavracija

pri

„Zlati kapljici“

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27
priporoča slavnemu občinstvu
svojo izbornu kuhinjo, naravna vina
in pivo.

Zmerne cene in točna postrežba.
Lepi, prijazni prostori, krasen vrt itd.
Za obilen obisk se priporočata

38 10-2 **Leopold in Alojzija Tratnik.**

Splošno kreditno društvo

r. z. z. o. z.

v Gosposki ulici št. 7 18-2

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun in
jih obrestuje s 1. julijem 1909 po 4³/₄% brez odbitka
rentnega davka; eskomptira menice in daje posojila na
osebni kredit po 5¹/₂% do 6¹/₂%.

Lastno premoženje znaša v deležih in zakladih	K 179.765:55
Skupna aktiva	1.242.166:77
Denarni promet v letu 1908	6.296.087:46

Ljubljana **Josipina Herrisch** Židovske ul. 7.

priporoča svojo bogato zalogo

moških, ženskih in otroških čevljev

najnovije oblike, zelo trpežne ter elegantne fasone,
rjave in črne prave ameriške čevlje
za gospode in gospe.

37 25-2

Zunanja naročila točno.

Letošnja huda zima je pokazala, da presega glede
trpežnosti vsako drugo opeko

Köhlerjeva cementna strešna opeka z zarezo

v veliki zalogi jo ima

edini izdelavatelj za slovenske dežele

Ivan Jelačin na Glincah pri Ljubljani.

Ravnotam se dobi tudi navadna cementna opeka
brez zareze v najboljši kakovosti. 11 6-2

Vprašanja je nasloviti na Ivan Jelačin v Ljubljani.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure dopoldne.

Obrestuje hranilne vloge po 4³/₄% od dne vloge do dne
dviga brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po 5¹/₂% in amortizaciji naj-
manj 1/2%, na osebni kredit po 6%. 2 25-2

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob torkih, posojila
se izplačujejo le ob petkih.

Prva slovenska trgovina

Pevec & Koželj

v KOČEVJU, v hiši slovenske „Kočevske posojilnice“

Manufakturno, galanterijsko in specerijsko blago

na debelo in drobno.

Zaloga moke V. Majdiča ter zaloga železnine.

Izborno
češko budejeviško pivo,
 katero se prodaja v prid družbe sv. Cirila in Metoda
 priporoča 40 24-1
 glavna zaloga češke budejeviške pivovarne
 v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 27.

Posojilnica za il. bistriški okraj
 registrirana zadruga z neomejeno zavezo
 v Trnovem
 sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne
 in od 2. do 4. ure popoldne,
 jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$
 ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega konec leta h kapitalu.
 Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz
 svojega, ne da ga bi zaračunala vlagateljem.
 Za varnost vlog jamči 627 zadrušnikov z vsem svojim pre-
 moženjem in rezervni zaklad z 49.971 K 81 h.
 Posojila daje posojilnica po $5\frac{1}{2}\%$ na osebni kredit in
 proti vknjižbi. 42 6-1

Prva narodna veletrgovina z železnino
Fr. Stupica v Ljubljani
 Marije Terezije cesta 14 18-2
 priporoča svoje izvrstne
 brane, pluge, ameriške kosilne
 stroje, slamoreznice, mlatilnice,
 čistilnice, motorje, železne blagajne,
 kuhinjsko opravo, štedilnike, peči,
 kakor tudi želez-
 niške šine, tra-
 verze, cement in
 sploh vse stavbne
 potrebščine,
 trombe, cevi in
 tehtnice.
Nizke cene!
 Točna postrežba, solidno blago!

Slovenci! Slovenke!
 Svoji k svojim!
 Pred nakupom
 jesenskega in zimskega blaga
 se Vam priporoča
 slovenska trgovina pri
sv. Cirilu in Metodu
 v Ljubljani 10 12-2
 Lingarjeva ulica. Nasproti loterije!
 Velika zaloga najnovejšega blaga za
 moške in ženske obleke.
 Največja izber satenastih, volnenih ter svilnatih rut.
 Ob potrebi spomni se vsak na to trgovino.

Vse ostalo letno blago poproda se po znatno znižani ceni!

*	*
* Popravila in preobleke točno in ceno.	* Popravila in preobleke točno in ceno.
	
*	*

Najcenejše solčnike in dežnike
 domačega izdelka priporoča 12 25-2
Josip Vidmar
 v Ljubljani
 Pred Škofijo 19, Stari trg 4,
 Prešernova ulica 4.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani, Stritarjeve ulice.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun

po **4** $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$ čistih,

eskontuje menice, devize, čeke, vaglie, kupuje in prodaja tuji denar, zlasti ameriške dolarje.

Nakazila v Ameriko in druge dežele izvršuje najceneje in najhitreje.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje (srečke, rente).

Daje bančno-strokovne nasvete popolnoma brezplačno.

Delniška glavica 3.000.000 K, rezervni zaklad 350.000 K.

Podružnice v Splitu, Celovcu in Trstu.

3 25-2

Stanje hranilnih vlog nad 36 milijonov kron.

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA.

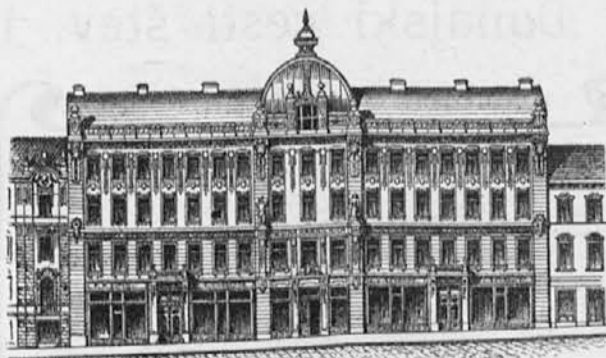
Za varnost denarja je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in vso davčno močjo. V to hranilnico vlagajo sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestujejo 4 $\frac{1}{4}$ % ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega in ga vlagateljem ne zaračuni.

Denar se lahko pošilja tudi po pošti.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Posoja se na zemljišča po 4 $\frac{3}{4}$ % na leto. Z obrestmi ob enem pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 $\frac{1}{2}$ leta. Kdor plačuje 6 % izposojenega kapitala, poplača dolg že v 33 letih. Dolžnik more svoj dolg poplačati tudi poprej, ako to hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Mestna hranilnica izdaja lične **domače hranilnike** proti vlogi 4 kron, ki se takoj obrestujejo. Priporočamo jih zlasti staršem, da z njimi navajajo otroke k varčnosti.

V podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov je vpeljala ta slovenska hranilnica tudi

kreditno društvo.

Mestna hranilnica ljubljanska se nahaja v lastni palači v Prešernovi prej Slonovi (Elefantovi) ulici števil. 3.

7 25-2

AGRO-MERKUR

osrednja nakupovalna in prodajalna zadruga v Ljubljani

reg. z. z. o. z.

Ljubljana, Janez Terdinova ulica št. 8.

Skladišče tudi v Trstu.

Agro-Merkur dobavlja svojim članom vse potrebščine za gospodarstvo ali za obrt, kakor poljedelske in druge stroje, umetna gnojila (superfosfate, tomaževo žlindro, soliter, kalijevo sol itd.), modro galico, žveplo, krmila, poljske pridelke, vse vrste semen, kolonijalno in špecerijsko blago itd.

Agro-Merkur prodaja pridelke in izdelke svojih članov.

Agro-Merkur se posebno priporoča za nakup bizeljskih in dolenskih, istrskih, dalmatinskih in goriških jamčeno pristnih in izvrstnih vin. Cene jako nizke.

Agro-Merkur ima jako obširne in ugodne zveze; zategadelj lahko vsakomur jako dobro in hitro postreže.

2 54-2

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

Telefon štev. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti štev. 18, v Ljubljani

v lastnem združnem domu.

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa

K 71,417.344·75

upravnega premoženja

K 17,519.983·93.

Obrestuje hranilne vloge

po $4\frac{1}{2}\%$

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Uradne ure vsak dan

od 8.—12. in od 3.—4.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908

kron 17,102.911·27.

Posojuje na zemljišča po $5\frac{1}{2}\%$ z $\frac{1}{2}\%$ na amortizacijo ali pa po $5\frac{1}{4}\%$ brez amortizacije. Na menice pa po 6% . Posojilnica sprejema tudi vsak drug načrt glede amortizacije dolga.

Uradne ure vsak dan

od 8.—12. in od 3.—4.

6 25-2